

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Πόλεις του μέλλοντος: περιβαλλοντικά και κοινωνικά βιώσιμες πόλεις»

(2012/C 277/04)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- στηρίζει το αίτημα για ολιστικές στρατηγικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, για οριζόντια και κάθετη συνεργασία σε ένα συμμετοχικό σύστημα διακυβέρνησης, το οποίο να συνεκτιμά την πολυμορφία των πόλεων και τη σημασία της κοινωνικής καινοτομίας και του μελλοντοστραφούς προγραμματισμού·
- υπογραμμίζει ότι οι διευρυνόμενες κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες στην κοινωνία μας πρέπει να αντιμετωπιστούν με επενδύσεις στην εκπαίδευση για όλους (από την πρώιμη ήδη παιδική ηλικία), μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων στις αγορές εργασίας, δράσεις διά βίου μάθησης, μια πολιτική ενεργού ενσωμάτωσης, καθώς και δίκαιες αμοιβές που να επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών διαβίωσης των εργαζομένων και που να είναι δε ίσες για τους άνδρες και τις γυναίκες·
- υπογραμμίζει τη σημασία της κάλυψης των αναγκών που είναι ζωτικές για την κοινωνία – όπως η διαθέσιμότητα κατοικιών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών ή χώρων για ασφαλές παιχνίδι και για την ανάπτυξη των παιδιών – και που συντείνουν στην εξάλειψη των εμποδίων που δυσχεραίνουν τη δημιουργία και την ανάπτυξη οικογενειών·
- δίδει έμφαση στις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής και στην ανάγκη μείωσης της ενεργειακής κατανάλωσης μέσα από διαδικασίες ανάκτησης ενέργειας και την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, διασυνδεδεμένα δίκτυα, την επέκταση των ανοικτών δημόσιων χώρων και των χώρων πρασίνου, νέες μεθόδους δόμησης και μέσα από υγιεινές, ασφαλείς και ουδέτερες ως προς τη χρήση των πόρων μορφές κινητικότητας·
- προβάλλει τη σημασία του πολιτισμού και της δημιουργικότητας όχι μόνο για την οικονομική ανάπτυξη, αλλά κυρίως για την εξασφάλιση υψηλής ποιότητας ζωής, δημοκρατίας, ειρήνης και αμοιβαίου σεβασμού·
- υπογραμμίζει τη θεμελιώδη σπουδαιότητα της δημόσιας συμμετοχής στη διαμόρφωση των πολιτικών·
- θεωρεί αναγκαίες τις πολλαπλές προσπάθειες των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων να στηρίξουν τις πόλεις και ζητά να δοθεί σαφές μήνυμα κατά την επόμενη περίοδο χρηματοδότησης σχετικά με την υποστήριξη των πόλεων μέσα από μια ισχυρή αστική διάσταση, ευελιξία στην κατανομή των πόρων και την ανάληψη κεντρικού ρόλου εκ μέρους των τοπικών αρχών σε ό,τι αφορά την εφαρμογή της πολιτικής συνοχής·
- επιδοκιμάζει την περαιτέρω ανάπτυξη βιώσιμων χρηματοδοτικών μέσων στη διαρθρωτική πολιτική, τα οποία αποτελούν δημιουργικούς και σταθερούς μηχανισμούς στήριξης.

Εισηγήτρια η κ. Hella DUNGER-LÖPER (DE/PES), κυβερνητική εκπρόσωπος του κρατιδίου του Βερολίνου και αρμόδια για ομοσπονδιακά και ευρωπαϊκά θέματα

Ι. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Ιστορικό πλαίσιο και αιτιολόγηση

1. συγχαιρεί τη δανική Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ για την αίτηση κατάρτισης της παρούσας γνωμοδότησης που υπέβαλε, καθώς και για την ενεργό συμμετοχή της στη διοργάνωση της 5ης Διάσκεψης κορυφής των περιφερειών και των πόλεων της Ευρώπης που πραγματοποιήθηκε στις 22 και 23 Μαρτίου 2012 στην Κοπεγχάγη με θέμα «Ο ευρωπαϊκός αστικός ιστός τον 21^ο αιώνα», με την οποία εξέφρασε την αναγνώρισή της σχετικά με τη συμβολή των πόλεων και των περιφερειών στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και τον πρωταρχικό ρόλο που διαδραματίζουν στην υλοποίηση των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

2. σημειώνει με ενδιαφέρον την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «*Πόλεις του αύριο: Προκλήσεις, οράματα, η πορεία μπροστά*» (Οκτώβριος 2011) και συμπεριφέρεται το όραμα που περιγράφεται σε αυτή σχετικά με την ευρωπαϊκή πόλη του αύριο ως «ενός τόπου προηγμένης κοινωνικής προόδου με υψηλό βαθμό κοινωνικής συνοχής, κοινωνικά ισορροπημένης στέγασης καθώς επίσης και κοινωνικών, υγειονομικών υπηρεσιών και υπηρεσιών “εκπαίδευσης για όλους”», «μιας πλατφόρμας για δημοκρατία, πολιτιστικό διάλογο και ποικιλότητα», «ενός τόπου πράσινης, οικολογικής ή περιβαλλοντικής αναγέννησης» και «ενός τόπου ελκυστικού και μιας κινητήριας δύναμης για οικονομική ανάπτυξη».

3. συμπεριφέρεται τις ανησυχίες που διατυπώνονται στην έκθεση *Πόλεις του αύριο* σχετικά με το μέλλον των πόλεων σε ό,τι αφορά τις απειλές που προκαλούν η δημογραφική αλλαγή, η οικονομική υποβάθμιση και η εξασθένηση της σχέσης μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης, απασχόλησης και κοινωνικής προόδου. Περαιτέρω δυνητικές απειλές εντοπίζονται στις ανισότητες στα εισοδήματα, στην αυξανόμενη κοινωνική πόλωση και τον κοινωνικό διαχωρισμό, στον αυξανόμενο αριθμό των «παριών», καθώς και στην άναρχη εξάπλωση των πόλεων και την αυξανόμενη πίεση που υφίστανται τα αστικά οικοσυστήματα.

4. υπογραμμίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση, στο σύνολό της, μπορεί να υλοποιήσει τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» μόνον εάν οι πόλεις, ως τόποι κοινωνικής και οικονομικής καινοτομίας, είναι σε θέση να συμβάλουν πλήρως στην έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, καθώς και στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή.

5. χαιρετίζει, ως εκ τούτου, τις συστάσεις της έκθεσης με τίτλο *Πόλεις του αύριο* όσον αφορά την ενίσχυση των πόλεων με την προώθηση βιώσιμων τοπικών δομών για μια ανθεκτική και χωρίς αποκλεισμούς οικονομία, την αξιοποίηση του δυναμικού της πολυμορφίας σε επίπεδο κοινωνικοοικονομικό, πολιτιστικό, των γενεών και εθνικό, την καταπολέμηση του χωροταξικού αποκλεισμού και της φτώχειας χάρη στη βελτίωση των συνθηκών στέγασης, την υιοθέτηση μιας ολιστικής προσέγγισης αναφορικά με τις στρατηγικές της περιβαλλοντικής και ενεργειακής πολιτικής, τη διαφύλαξη και δημιουργία ελκυστικών ανοικτών δημόσιων χώρων, την προώθηση βιώσιμων, χωρίς αποκλεισμούς συστημάτων μεταφορών που εξασφαλίζουν υγιεινές συνθήκες, καθώς και με την προαγωγή μιας ισόρροπης εδαφικής ανάπτυξης.

6. στηρίζει το αίτημα για ολιστικές στρατηγικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, για οριζόντια και κάθετη συνεργασία σε ένα συμμετοχικό σύστημα διακυβέρνησης, το οποίο να συμπεριλαμβάνει όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και όλους τους τομείς πολιτικής και να συνεκτιμά την πολυμορφία των πόλεων και τη σημασία της κοινωνικής καινοτομίας και του μελλοντοστραφούς προγραμματισμού.

7. παραπέμπει στη Δήλωση της Κοπεγχάγης που ενέκρινε η Επιτροπή των Περιφερειών στις 23 Μαρτίου 2012 και στην οποία διατυπώθηκε η δέσμευση οι πόλεις να καταστούν «πιο πράσινες, πιο ανταγωνιστικές από οικονομική άποψη και με μεγαλύτερες ικανότητες κοινωνικής ενσωμάτωσης». Επίσης, με τη Δήλωση αυτή απευθύνεται έκκληση στα θεσμικά όργανα της ΕΕ να παγιώσουν τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» σε τοπικό επίπεδο, να διαθέσουν επαρκείς χρηματοδοτικούς πόρους για μια εγκάρσια αστική πολιτική, να δώσουν μεγαλύτερη προτεραιότητα στην εδαφική συνεργασία μεταξύ των ευρωπαϊκών πόλεων και να ενισχύσουν τον ρόλο των πόλεων και των περιφερειών στη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής πολιτικής, να καταβάλλουν μεγαλύτερες προσπάθειες για την αποκέντρωση στα κράτη μέλη της ΕΕ και να εξασφαλίσουν ευρύτερα δημοσιονομικά περιθώρια για τις πόλεις και τις περιφέρειες.

8. υπενθυμίζει τη γνωμοδότησή της της 10ης Ιουνίου 2010 με θέμα «Ο ρόλος της αστικής αναγέννησης στο μέλλον της αστικής ανάπτυξης στην Ευρώπη» και το αίτημά της για ενίσχυση της αστικής διάστασης σε όλες τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Διαπιστώσεις

9. υπενθυμίζει ότι οι πόλεις αντικατοπτρίζουν πάντα τις εκάστοτε κοινωνικές συνθήκες. Οι οικονομικές και κοινωνικές αποφάσεις και εξελίξεις σε όλα τα επίπεδα πολιτικής και οικονομικής αρμοδιότητας είναι αυτές που σφραγίζουν τη μορφή των πόλεων και την παρεχόμενη ποιότητα ζωής.

10. επισημαίνει ότι η σημασία των πόλεων για την Ευρωπαϊκή Ένωση εκτείνεται πολύ πέρα από οικονομικούς και δημογραφικούς παράγοντες. Οι όμορφες, έξυπνες και αποδοτικές από άποψη ενέργειας και πόρων πόλεις συνιστούν τη βάση για μια αρμονική και αλληλέγγυα συμβίωση στην κοινωνία μας.

11. υπογραμμίζει ότι οι πόλεις συνδέονται στενά και άρρηκτα με τα περίχωρά τους μέσω των κοινωνικών και οικονομικών δεσμών και, γι' αυτόν τον λόγο, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη.

12. διαπιστώνει, στο πλαίσιο αυτό, ότι η αυστηρή διάκριση που εφαρμοζόταν μέχρι σήμερα μεταξύ πόλης και υπαίθρου δεν ανταποκρίνεται πλέον στα μελλοντικά καθήκοντα και πρέπει να αναπτυχθεί μια διαδραστική προσέγγιση των χώρων που θα βασίζεται στη λειτουργικότητα και την αλληλεξάρτηση.

13. τονίζει ότι οι ευρωπαϊκές πόλεις, σε σύγκριση με την τυπολογία των πόλεων σε παγκόσμιο επίπεδο, χαρακτηρίζονται από δημοκρατική αυτοδιάθεση, μια ισχυρή οργανωμένη κοινωνία των πολιτών, κοινωνική ένταξη, αποτελεσματική διάδραση μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου βίου, υπόσχεση για ελευθερία και χειραφέτηση, καθώς και από μια εξαιρετικά ανεπτυγμένη αντίληψη αστικού σχεδιασμού·

14. παρατηρεί ότι με την αποβιομηχανοποίηση και την παγκοσμιοποίηση υπονομεύτηκαν τα βασικά θεμέλια της κοινωνικής και οικονομικής ένταξης. Τόσο σε ευημερούσες περιοχές όσο και σε φτωχότερες περιοχές αναζητούνται νέες στρατηγικές για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, οι οποίες, μέχρι σήμερα, δεν κατόρθωσαν παρά ελάχιστα να περιορίσουν τις τάσεις κοινωνικής και χωρικής διαφοροποίησης. Αντίθετα, η κοινωνική διάσπαση και ο κοινωνικός διαχωρισμός αυξήθηκαν σε πολλές περιοχές, παρά τις προαναφερόμενες προσπάθειες, και εξακολουθούν να αποτελούν σοβαρή πρόκληση για την αστική συμβίωση·

15. σημειώνει ότι οι διευρυνόμενες κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες στην κοινωνία μας πρέπει να αντιμετωπιστούν άμεσα με επενδύσεις στην εκπαίδευση για όλους (από την πρώιμη ήδη παιδική ηλικία), μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων στις αγορές εργασίας, δράσεις διά βίου μάθησης, μια πολιτική ενεργού ενσωμάτωσης, καθώς και δίκαιες αμοιβές που να επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών διαβίωσης των εργαζομένων και που να είναι δε ίσες για τους άνδρες και τις γυναίκες· επισημαίνει, εξάλλου, ότι η οικονομική ανάπτυξη και η δημιουργία περισσότερων θέσεων απασχόλησης στις πόλεις έχουν καθοριστική σημασία για τον σκοπό αυτό·

16. διαπιστώνει με ανησυχία ότι τα προβλήματα αυτά οξύνθηκαν σε ορισμένες μητροπόλεις, με αποτέλεσμα να ξεσπάσουν βίαιες διαμαρτυρίες, οι οποίες εκφράζουν, συν τοις άλλοις, τη δυσπιστία των πολιτών απέναντι στους πολιτικούς θεσμούς·

17. υπογραμμίζει τις τοπικές επιπτώσεις της δημογραφικής αλλαγής και της γήρανσης του πληθυσμού, φαινόμενα που συνεπάγονται νέες απαιτήσεις αναφορικά με τις κοινωνικές υποδομές και τους δημόσιους χώρους. Με την αύξηση της φτώχειας σε μεγαλύτερη ηλικία δημιουργείται η ανάγκη για βιώσιμα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και βιώσιμες κοινωνικές υπηρεσίες που είναι προσβάσιμα για όλους τους πολίτες, ευαισθητοποιημένα απέναντι στις πολιτιστικές ιδιαιτερότητες και οικονομικά προσιτά·

18. τονίζει σχετικά με αυτό ότι η Ευρώπη, ανεξάρτητα από τη σημερινή δραματική ανεργία των νέων, στις επόμενες δεκαετίες θα εξαρτάται από τη μετανάστευση νέων προκειμένου να εξασφαλίσει οικονομική ανάπτυξη και να αμβλύνει τις επιπτώσεις της γήρανσης στα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και υγείας. Οι ανοικτές και ελκυστικές πόλεις αποτελούν προϋπόθεση για τη μετανάστευση. Εντούτοις, μέχρι σήμερα, οι μετανάστες και οι εθνοτικές μειονότητες πλήττονται συχνά από σοβαρές διακρίσεις όσον αφορά την πρόσβαση στην εκπαίδευση, την απασχόληση, τη στέγαση και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Συνεπώς, οι αποτελεσματικές τοπικές στρατηγικές ένταξης αποτελούν αναγκαίο συστατικό στοιχείο μιας προορατικής μεταναστευτικής πολιτικής·

19. υπογραμμίζει τη σημασία της κάλυψης των αναγκών που είναι ζωτικές για την κοινωνία – όπως η διαθεσιμότητα κατοικιών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών ή χώρων για ασφαλές παιχνίδι και για την ανάπτυξη των παιδιών – και που συντείνουν στην εξάλειψη των εμποδίων που δυσχεραίνουν τη δημιουργία και την ανάπτυξη οικογενειών. Με αυτόν τον τρόπο αναμένεται λογικά να αναπτυχθούν οι προσήκουσες δημογραφικές τάσεις·

20. δίδει έμφαση στις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής και στην ανάγκη μείωσης της ενεργειακής κατανάλωσης μέσα από διαδικασίες ανάκτησης ενέργειας και την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, διασυνδεδεμένα δίκτυα, την επέκταση των ανοικτών δημόσιων χώρων και των χώρων πρασίνου, νέες μεθόδους δόμησης και μέσα από υγιεινές, ασφαλείς και ουδέτερες ως προς τη χρήση των πόρων μορφές κινητικότητας·

21. προβάλλει τη σημασία του πολιτισμού και της δημιουργικότητας όχι μόνο για την οικονομική ανάπτυξη, αλλά κυρίως για την εξασφάλιση υψηλής ποιότητας ζωής, δημοκρατίας, ειρήνης και αμοιβαίου σεβασμού. Στον αστικό πολιτισμό περιλαμβάνονται επίσης η διαφύλαξη της αστικής αρχιτεκτονικής, οι υψηλής ποιότητας ανοικτοί δημόσιοι χώροι που προσφέρουν πρόσβαση σε όλους και η συνεκτίμηση των τοπικών και των περιφερειακών ιδιαιτεροτήτων·

22. υπογραμμίζει τη θεμελιώδη σπουδαιότητα της δημόσιας συμμετοχής στη διαμόρφωση των πολιτικών, ώστε να εξασφαλιστεί η εμπιστοσύνη και η συμμετοχή των πολιτών και να ενδυναμωθεί η κοινωνική συνοχή· η συμμετοχή των πολιτών είναι δυνατή μόνον εάν οι αρχές των πόλεων είναι πλήρως ανοιχτές και διαφανείς ως προς τις αρχές που διέπουν τις αποφάσεις και τις πολιτικές τους·

23. θεωρεί αναγκαίες τις πολλαπλές προσπάθειες των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων να στηρίζουν τις πόλεις με χρηματοδοτικά προγράμματα και πρωτοβουλίες, δεδομένου ότι οι τοπικές αρχές που δεν διαθέτουν επαρκείς ιδίους χρηματοδοτικούς πόρους εξαρτώνται από αυτήν τη στήριξη·

24. εκφράζει τις ανησυχίες της για το ότι, παρά τις δηλώσεις προθέσεων που περιέχονται στον Χάρτη της Λειψίας και την συνδεδεμένη πολιτική διαδικασία, τα τελευταία χρόνια, η δέσμευση των κρατών μελών υπέρ της αστικής πολιτικής έχει αποδυναμωθεί, παρά ενισχυθεί. Αυτό αντανakλάται στο γεγονός ότι, μέχρι σήμερα, δεν έχει επιτευχθεί να τεθούν σε προτεραιότητα τα θέματα της αστικής πολιτικής σε σχετικούς τομείς πολιτικής, όπως η απασχόληση, το περιβάλλον, η εκπαίδευση και οι επιστήμες και η στέγαση. Το πρόβλημα αυτό αντικατοπτρίζεται επίσης στους μειωμένους προϋπολογισμούς των προγραμμάτων στήριξης της αστικής πολιτικής· θα πρέπει, συνεπώς, να εντοπιστούν και να αξιοποιηθούν όσο το δυνατόν συντομότερα πόροι στο επίπεδο της ΕΕ, ώστε οι πόλεις να είναι σε θέση να ανταποκριθούν με ευελιξία στα διάφορα αυτά προβλήματα·

25. προβληματίζεται ότι οι πιστώσεις των προϋπολογισμών των τοπικών αρχών είναι καταστροφικές στα περισσότερα κράτη μέλη και ότι, δεδομένων των εθνικών δημοσιονομικών προτεραιοτήτων, η κατάσταση δεν θα βελτιωθεί, εκτός αν υπάρξει μια αλλαγή πορείας εκ μέρους των κρατών μελών·

26. κρίνει ότι, λαμβανομένων υπόψη των τρεχουσών σοβαρών κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών απειλών, οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν έως τώρα δεν επαρκούν σε καμία περίπτωση για να διαμορφώσουν ένα ασφαλές μέλλον για τις πόλεις και να τις αναδείξουν σε ανταγωνιστικούς, όμορφους, έξυπνους, αποδοτικούς από άποψη ενέργειας και πόρων, πράσινους και χωρίς αποκλεισμούς τόπους κοινωνικής καινοτομίας, οι οποίοι μπορούν να συμβάλουν πλήρως στην κοινωνική, οικονομική και εδαφική συνοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»·

Πολιτικές προκλήσεις

Γενικά

27. υποθέτει ότι, δεδομένων των σημερινών κοινωνικών προκλήσεων, επικρατεί γενικό ενδιαφέρον σε όλα τα επίπεδα πολιτικής ευθύνης για ισχυρές, δημοκρατικά αυτόνομες πόλεις, οι οποίες αποτελούν το θεμέλιο της ευρωπαϊκής κοινωνίας. Μια ισχυρή, ευέλικτη και αποτελεσματική τοπική δημοκρατία μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών στους θεσμούς της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας σε όλα τα επίπεδα·

28. επαναλαμβάνει την έκκλησή της για μια προσέγγιση κοινωνικής ανάπτυξης, η οποία εκτείνεται πέρα από τη μέτρηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕγχΠ), λαμβάνει σοβαρά υπόψη τις ανησυχίες και τις ανάγκες των πολιτών και ενθαρρύνει τη συμμετοχή του κοινού στον σχεδιασμό των προγραμμάτων και των παρεμβάσεων·

29. αναμένει οι αιρετοί αντιπρόσωποι να αναλάβουν συνειδητό και toλμηρό ηγετικό ρόλο σε όλα τα επίπεδα πολιτικής για μια ειρηνική και αλληλέγγυα συμβίωση. Η έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη μπορεί να επιτευχθεί μόνον σε ένα κλίμα ειρήνης και γνήσιας, διασυνοριακής αλληλεγγύης. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να υιοθετηθεί μια ενεργό θετική νοοτροπία απέναντι στην ένταξη των μεταναστών και να προαχθούν οι διαπολιτισμικές αρμοδιότητες στις δημόσιες διοικήσεις και τους αντίστοιχους θεσμούς. Αυτό συνεπάγεται επίσης μια σαφή δέσμευση υπέρ της προστασίας των προσφύγων και των ανθρώπων που, λόγω της καταγωγής τους, των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων, του γενετήσιου προσανατολισμού τους, της ιδιότητας μέλους μιας συγκεκριμένης κοινωνικής ομάδας ή των πολιτικών τους πεποιθήσεων, υφίστανται πολιτικές διώξεις και διακρίσεις·

30. υπογραμμίζει τη σημασία των ολοκληρωμένων τοπικών στρατηγικών για συντονισμένη και αποτελεσματική διάθεση των πόρων και ζητά τη συμμετοχή και συνεπίδραση όλων των συναφών ειδικών πολιτικών. Η εποικοδομητική και αυτονόητη συνεργασία μεταξύ όλων των επιπέδων πολιτικής και διοίκησης είναι σημαντική για να καταδειχθεί στους πολίτες ότι οι θεσμοί χειρίζονται υπεύθυνα την εμπιστοσύνη που τους έχουν δείξει και είναι ευαισθητοποιημένοι στις τοπικές ανάγκες·

31. καλεί τους αρμόδιους λήψης αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα να επιδιώξουν την εξασφάλιση υγιεινών και βιώσιμων συνθηκών κινητικότητας στις πόλεις και σε συνεργασία με αυτές. Πρέπει να ενθαρρυνθεί η χρήση των δημοσίων μέσων συγκοινωνίας και να διασφαλιστεί η δυνατότητα πρόσβασης σε αυτά από όλον τον πληθυσμό. Εξάλλου, καλεί τους ίδιους αρμόδιους να συνεχίσουν να αναπτύσσουν αστικά πρότυπα ευθυγραμμισμένα με το παραδοσιακό ευρωπαϊκό αστικό πρότυπο, στα οποία να ενσωματωθούν οι διάφορες χρήσεις, η πυκνότητα και η (αστική και αρχιτεκτονική) ποιότητα·

32. επικροτεί την ανάληψη νέων προσπαθειών για την ενίσχυση των γνώσεων σχετικά με τις τεχνικές, κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές πτυχές της αστικής ανάπτυξης. Στις προσπάθειες αυτές θα πρέπει να συμπεριληφθεί ρητά και η σπουδαιότητα του εικονικού χώρου για τη ζωή και την εργασία στις πόλεις και τις περιφέρειες·

33. τονίζει τη σημασία της αδελφοποίησης πόλεων, των ευρωπαϊκών δικτύων πόλεων όπως οι ΕΥΡΩΠΟΛΕΙΣ, καθώς και των σχεδίων διεθνικής συνεργασίας μεταξύ δήμων στο πλαίσιο των

προγραμμάτων URBACT, INTERREG και ΕΟΕΣ για τη βελτίωση της τεχνολογίας και των προσεγγίσεων δράσης όσον αφορά την πολιτική αστικής ανάπτυξης· υπογραμμίζει επίσης την ανάγκη να εξασφαλιστεί ότι αυτή η ανταλλαγή γνώσεων αποδίδει καρπούς για τη διαμόρφωση των πολιτικών, κυρίως στον τομέα των Διαρθρωτικών Ταμείων, αλλά και σε συναφείς τομείς πολιτικής, όπως οι υπηρεσίες κοινής ωφελείας, οι μεταφορές και η προστασία του περιβάλλοντος·

Προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

34. προτρέπει τις πόλεις και τις περιφέρειες να συμμετέχουν συστηματικά στις πολυεπίπεδες δομές της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε όλους τους τομείς πολιτικής, στους οποίους οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε επίπεδο ΕΕ επηρεάζουν την ικανότητα δράσης των υποεθνικών διοικήσεων·

35. καλεί τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα να αναλάβουν σαφή δέσμευση υπέρ της ενίσχυσης των πόλεων, δέσμευση που θα πρέπει να αντικατοπτριστεί στις προτεραιότητες του προσεχούς προϋπολογισμού της ΕΕ·

36. υπογραμμίζει τα αιτήματά της για μια διαρθρωτική πολιτική στήριξης, η οποία θα συνεχίσει να εξασφαλίζει στις κοινότητες επαρκή περιθώρια σχετικά με την εφαρμογή μιας πολυταμειακής, ολοκληρωμένης προσέγγισης με γνώμονα τις τοπικές προτεραιότητες, η οποία βασίζεται στις επενδύσεις και τις κοινωνικές πρωτοβουλίες και ανταποκρίνεται στις τοπικές ανάγκες. Προκειμένου οι τοπικές κοινότητες να μπορέσουν όντως να εφαρμόσουν τη διαρθρωτική πολιτική πρέπει να μειωθούν οι διοικητικές δαπάνες και οι δαπάνες ελέγχου·

37. επισημαίνει τη σημασία της πολιτικής συνοχής ως κεντρικού μέσου για την ενίσχυση της κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής και ζητά να δοθεί σαφές μήνυμα κατά την επόμενη περίοδο χρηματοδότησης σχετικά με την υποστήριξη των πόλεων μέσα από μια ισχυρή αστική διάσταση, ευελιξία στην κατανομή των πόρων και την ανάληψη κεντρικού ρόλου εκ μέρους των τοπικών αρχών σε ό,τι αφορά την εφαρμογή. Λαμβανομένης υπόψη της ζωτικής σημασίας των πόλεων για την κοινωνική, οικονομική και εδαφική συνοχή κρίνεται σκόπιμο να αυξηθεί η στήριξη πολύ πάνω από το προτεινόμενο μέχρι σήμερα ελάχιστο ποσοστό του 5 %·

38. υπενθυμίζει τα αιτήματα που διατύπωσε η Επιτροπή των Περιφερειών στη γνωμοδότησή της σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής για το ΕΤΠΑ, ιδιαίτερα όσον αφορά τη δυνατότητα οι πόροι να «χαρακτηρίζονται από ευελιξία και να διατίθενται χωρίς προνομαχική ή διακριτική μεταχείριση συγκεκριμένων τύπων περιοχών», ούτως ώστε να μην «αποκλειστούν οι αγροτικές και οι περιστατικές περιοχές που κανονικά δικαιούνται χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ». Η χωροθετική εστίαση των πόρων του ΕΤΠΑ στους διάφορους τύπους περιοχών πρέπει να καθορίζεται στο πλαίσιο της διαδικασίας προγραμματισμού που βασίζεται στην εταιρική σχέση και όχι να αποφασίζεται εκ των προτέρων. Η «ανάθεση καθηκόντων σε πόλεις μέσω των “Ολοκληρωμένων εδαφικών επενδύσεων” που ορίζονται στο άρθρο 99 του κανονισμού περί κοινών διατάξεων θα πρέπει να προβλέπεται μόνον ως δυνατότητα επιλογής» και να μην καταστεί υποχρεωτική·

39. επιδοκιμάζει την περαιτέρω ανάπτυξη βιώσιμων χρηματοδοτικών μέσων στη διαρθρωτική πολιτική, τα οποία, πέραν των δημόσιων επιδοτήσεων, αποτελούν δημιουργικούς και σταθερούς μηχανισμούς στήριξης·

40. προτρέπει τις πόλεις και τις περιφέρειες να αναλάβουν δυναμικό ρόλο στην περαιτέρω ανάπτυξη των ενωσιακών πολιτικών μεταναστευσης και ένταξης, στις οποίες συνεκτιμάται η πρωταρχική σημασία του τοπικού επιπέδου για την ένταξη·

Προς τα κράτη μέλη

41. καλεί τα κράτη μέλη να αναθερμάνουν τις προσπάθειές τους για την αστική πολιτική και να ενσωματώσουν σε αυτές τις πρωτοβουλίες και άλλους πολιτικούς τομείς πέραν του χωροταξικού σχεδιασμού. Η βιώσιμη αστική ανάπτυξη βασίζεται σε ένα

υποστηρικτικό πλαίσιο προϋποθέσεων, ιδίως στο πεδίο της πολιτικής απασχόλησης, καθώς και της κοινωνικής, εκπαιδευτικής και περιβαλλοντικής πολιτικής·

42. απευθύνει έκκληση για την ανάπτυξη μιας πιο συστηματικής συζήτησης σχετικά με τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν στις πόλεις και από κοινού με αυτές. Η συνεργασία μεταξύ πόλεων και αστικών οικισμών είναι απαραίτητη για τη διατήρηση της συνοχής και της βιώσιμης ανάπτυξης.

Βρυξέλλες, 19 Ιουλίου 2012

*Η Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Mercedes BRESSO*
